

3. Across the Ocean: coursebook / [V. Bondarenko, O. Frolova, N. Korniyenko, V. Kudryavtseva, I. Kulikova, L. Lipshyts, O. Makarova]. – Kherson: “STAR» PH, 2020. – 244 p.

4. Get It Done: course book / [O. Fedorova, M. Ishchenko, N. Sheveleva-Garkusha, O. Tsyganenko, I. Verbii]. – Kherson: «STAR» PH, 2018. – 214 p.

5. Ur P. A Course in Language Teaching. – Cambridge: Cambridge University Press, 2009. – 388 p.

6. Watch Out: textbook / [N. Bobrysheva, T. Pindosova, V. Kudryavtseva]. – Kherson: «STAR» PH, 2017. – 184 p.

Сапогов М.В.

аспірант,

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ІНТЕГРОВАНА ЗДАТНІСТЬ СТАНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГА

Професіоналізм в найзагальнішому сенсі визначають як сукупність теоретичних знань, практичних умінь і навичок, а також особистісних і нейродинамічних якостей особистості, необхідних для здійснення професійної діяльності. У сучасній педагогічній науці формування особистості вчителя розглядається як з психологічної (Б. Ананьєв, О. Ковальова, С. Рубінштейн та ін.), так і особистісної (В. Сластьонін, С. Архангельський, Л. Спірін) точки зору. Професійну компетентність розглядають як одну зі сходинок професіоналізму сукупність знань, умінь, навичок, способів діяльності, професійно важливих психологічних якостей, необхідних фахівцю для здійснення ефективної професійної діяльності. Для того, щоб знайти своє місце у професійній ієрархії, особистість повинна оволодіти високим рівнем професійної компетентності. Отож, професійна компетентність є не тільки мірилом професіоналізму, а й визначальним фактором, від якого залежить успішність реалізації і соціальних, професійних функцій, і всієї життєдіяльності особистості. У цілому професіоналізм виступає необхідною умовою

прояву компетентності, а компетентність є показником ступеня відповідності професіоналізму [2].

Існує безліч досліджень, присвячених формуванню різних аспектів професійної компетентності педагога і навчання різних видів педагогічної діяльності: організації позакласної роботи, роботи з батьками, формування і розвиток дидактичних навичок і умінь вчителя, здібностей використання елементів психоаналізу і т. ін. Однак більшість дослідників розглядає лише один або кілька аспектів педагогічної діяльності, а, отже, приділяє увагу формуванню якості, що є частиною професійної компетентності [6].

Термін «професійна компетентність педагога» з'являється у психолого-педагогічному дискурсі у 1980-х – 1990-х роках. У літературі, присвяченій питанням компетентності вчителя, використовується різноманіття подібних за значенням термінів: «професійна компетентність педагога» (І. Кузьміна, М. Лук'янова, Є. Рогов та ін.), «психологічна компетентність» (А. Алфьоров, Л. Білосьорова та ін.), «педагогічна компетентність» (І. Колесникова, Є. Рогов та ін.), «психолого-педагогічна компетентність» (М. Лук'янова та ін.).

Наразі під «професійною компетентністю» розуміють [1] «інтегральну характеристику особистості, що визначає здатність вирішувати професійні проблеми й типові професійні завдання, що виникають у реальних ситуаціях професійної діяльності, з використанням знань, професійного й життєвого досвіду, цінностей і нахилів». Згідно з нормативними документами [5], «компетентність – динамічна комбінація знань, умінь і навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, котрі є результатом навчання у закладі вищої освіти за відповідною освітньою програмою та підставою для присвоєння кваліфікації»; компетентність [3] – набута в процесі навчання інтегрована здатність, що складається з умінь, досвіду, цінностей і ставлення, котрі цілісно зреалізуються на практиці.

Професійна компетентність викладача включає в себе такі компоненти [4, с. 22]: 1. спеціальна компетентність – підготовка до самостійної реалізації певних видів діяльності, вміння вирішувати типові професійні завдання і оцінювати результати своєї діяльності, здатність самостійно здобувати нові знання та вміння за фахом; 2.

персональна компетентність – здатність до постійного професійному зростанню і підвищенню кваліфікації, а також реалізації себе в професійній діяльності; 3. соціально-правова компетентність – сюди входять знання і вміння в області взаємодії з громадськими інститутами та людьми, а також здатності професійно спілкуватися і гідної поведінки; 4. екстремальна компетентність – здатність діяти в умовах, що раптово ускладнилися, при надзвичайних ситуаціях.

Під професійною компетентністю прийнято розуміти [7] інтегральну характеристику ділових та особистісних якостей фахівців. До основних компонентів професійної компетентності також відносять: соціально-правову компетентність – знання і вміння у взаємодії з громадськими інститутами та людьми, а також володіння прийомами професійного спілкування і поведінки; аутокомпетентність – адекватне уявлення про свої соціально-професійні характеристики та володіння технологіями подолання професійних деструкції.

Професійна компетентність оцінюється рівнем сформованості професійно-педагогічних умінь. З позиції основних операційних функцій педагога професійної школи можна виділити наступні групи професійно-педагогічних умінь: гностичні вміння – пізнавальні вміння, які передбачають отримання нової інформації, виділення в ній головного, істотного, узагальнення та систематизація власного педагогічного досвіду, досвіду новаторів і раціоналізаторів виробництва; ідеологічні вміння – соціально-значущі вміння проведення виховної роботи серед учнів, пропаганди педагогічних знань; дидактичні вміння – загальнопедагогічні вміння визначення конкретних цілей навчання, вибору адекватних форм, методів і засобів навчання, конструювання педагогічних ситуацій, пояснення навчально-виробничого матеріалу, демонстрації технічних об'єктів і прийомів роботи; організаційно-методичні вміння – вміння реалізації навчально-виховного процесу, формування мотивації навчання, організації навчально-професійної діяльності учнів, встановлення педагогічно виправданих взаємовідносин, формування колективу, організації самоврядування; комунікативно-режисерські вміння – загальнопедагогічні вміння, які включають перцептивні, експресивні, сугестивні, ораторські та вміння у сфері педагогічної режисури;

прогностичні вміння – вміння прогнозування успішності навчально-виховного процесу, що включають діагностику особистості і колективу учнів, аналіз педагогічних ситуацій, побудова альтернативних моделей педагогічної діяльності, проектування розвитку особистості і колективу, контроль за процесом і результатом; рефлексивні вміння – здатність до самопізнання, самооцінка професійної діяльності і професійної поведінки, самоактуалізація; організаційно-педагогічні вміння – загальнопедагогічні вміння планування виховного процесу, вибору оптимальних засобів педагогічного впливу і взаємодії, організації самовиховання і самоврядування, формування професійної спрямованості особистості учнів; загальнопедагогічні вміння – вміння читання і складання креслень, схем, технічних діаграм, виконання розрахунково-графічних робіт, визначення економічних показників виробництва; конструктивні вміння – інтегративні вміння розробки технологічних процесів і конструювання технічних пристроїв, включають розробку навчальної та техніко-технологічної документації, виконання конструкторських робіт, складання технологічних карт, тестів; технологічні вміння – кількісні вміння аналізу виробничих ситуацій, планування, раціональної організації технологічного процесу, експлуатації технологічних пристроїв; виробничо-операційні вміння – загальнотрудові вміння за суміжними професіями; спеціальні уміння – вузькопрофесійні вміння в межах якоїсь однієї галузі виробництва [6]. Рівень професійної підготовки, конкурентоспроможність, мобільність, вміння працювати в колективі, логічно викладати свої думки, успішність у професійній діяльності показує рівень сформованості компетентності в області оволодіння інформаційними технологіями. Діяльність будь-якого вищого професійного освітнього закладу повинна орієнтуватися на ці цілі.

Таким чином, педагогічна компетентність – інтегральна характеристика ділових та особистісних якостей фахівця, це те, чому можна навчитися (під час навчання або на практиці), тобто це рівень володіння вчителем мовою, його педагогічна, психологічна і методична грамотність, наявність практичного досвіду роботи з тією чи іншою віковою групою.

Список використаних джерел:

1. Актуальні проблеми розвитку галузевої економіки та логістики: матер. VII міжнарод. наук.-практ. конференції з міжнар. участю 15 листопада 2019 р. / ред. кол.: О.В. Посилкіна, О.В. Літвінова, Я.Г. Онищенко. Харків : Вид-во НФаУ, 2019. 285 с.
2. Борисюк О.М. Характеристика професійної компетентності офіцерів ОВС. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ, серія психологічна*. 2014. Вип. 1. С. 67-76.
3. Гуржій А.М. та ін. ІТ-готовність вчителів іноземних мов : методологія, теорія, технології : Київ : Інститут обдарованої дитини, 2013.
4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
5. Карташова Л.А. Віртуальна школа, електронні навчальні класи – не фантастика, а українська реальність. URL: <http://knk.media/stati/1991-virtualna-shkola-elektronni-navchalni-klasi-ne-fantastika-a-ukrajinska-realnist.html>
6. Ломакина Г.Р. Педагогическая компетентность и компетенция: проблемы терминологии. URL: <https://moluch.ru/conf/ped/archive/22/2190/>
7. Профессиональная компетентность педагога. URL: <https://psylist.net/pedagogika/00030.htm>

Хміль І.Ю.

аспірант, старший викладач,

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

РОЛЬ МЕДИЧНОГО ПРАВознавства У ФОРМУванні ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

Процес формування предметних компетентностей майбутніх лікарів розпочинається в системі професійної підготовки та є нерозривно пов'язаним із її змістом, методикою презентації знань, педагогічною компетентністю викладачів, індивідуалізацією освіти, навчально-пізнавальною діяльністю студентів, інформаційним середовищем, рівнем сформованості мотивації студентів тощо. З огляду на це, поєднання правової підготовки з професійною